THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST. Telephone Trinity 6830-6831
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr.
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto, January 22nd, 1913
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
Single Copy—3 cents

זיי דערנענטערען זיך

כמעט אין דער זעלבער צייט, וואס אין קליוולאנד איז פארגעקומען די אמעריקאנער ציוניסטישע קאנווענשן, איז אין א צווייטער אמעריקאנער שטאדט, פראווידענס, אפגעהאלטן געווארען די קאנווענשאן פון די רעפארמירטע "ראביים", און די באשלוסען וועלכע זענען דארטען אנגענומען געווארען. האבען ווירקליך געפירט צו אן איבערקערעניש, צו א רעוולוציע געגען דער אלטער אסיימילאטארישער רעפארם וועלט־אנשויאונג. אויף דער דאזיגער קאנווענשאן איז קודם כל די אסיימילאציאנס־טעאריע דער־קלערט געווארען אלס באנקראט און די רעפארם־ראביים האבען זיך דערנענ־טערט צום אידישען נאציאנאליזם, אנערקענענדיג ניט נאר אז עס איז פאר־אן אזא זאך ווי א אידיש לעבען, נאר גייענדיג אפילו אזוי ווייט, ווי אריינ־צונעמען די "התקוה" אין זייערע טעמפעל־הימלען.

ווי לאנג איז עס דען, אין גאנצען עטליכע צענדליג יאר, אז מען האט אויסגעמעקט פונ'ם רעפארם־סדור דעם "ותחזינה עינינו", ניט געלאזען קיין שפור פון די טריפה ווערטער "ציון וירושלים", און יעצט כשר'ט מען שוין דאס נאציאנאלע ליד פון דער אידישער האפנונג, די "התקוה".

קען מען וועגען דעם לעצטען ליד האבען פארשידענע מיינונגען, אי וועגען טעקסט אן אי וועגען דער מיזיק, אבער וויכטיג איז דאך דא נאר דער פאל, וואס די "התקוה" איז אנערקענט אלס די ציוניסטישע און נאציאנאלע הימנע, און דאס ווערט יעצט אויך אנערקענט פון די רעפארמער.

ציערשט האט די הילפס־ארבייט אין די מלחמה יארען זיי דערנענ־טערט צום מזרח־אייראפייאישען אידענטום. שפעטער האט די אידישע אגענטור זיי מקרב געווען צום ציוניזם, און יעצט ווערען זיי אלץ מער געטריבען אויפ'ן וועג פון באוואוסטזיניגען אידישען נאציאנאליזם.

זיי דערנענטערען זיך אלץ מער, און אפשר וועלען זיי זיין גאנצע אידען נאך שנעלער ווי מען דערוואַרט עס.

מער פארזיכטיגקייט מיט אייערע קינדער

יעדעס יאר, ווען די זומער־חדשים קומען אן, פאסירען אפט אומגלי־קען מיט קינדער. יעדער טאג האט זיך זיין פארפאל, און יעדעס מאל ווע־רען די עלטערען געוואָרענט אכטונג צו געבען אויף זייערע קליינע קינדער, און דאך זעט עס אויס, ווי די וואָרנונג ווערט איגנאָרירט, אדער די עלטערען ווילען זיך ניט צוהערען צו דעם רוף.

איגנאנצען ערשט עטליכע וואָרעמע טעג, און דאך זענען שוין פאר־צייכענט צענדליגער אומגליקס־פאלען, וועלכע האבען פאסירט מיט דעם קליינוואָרג, וואס איז איצט פריי פון דער שול, און וועלכע פארברענגען זייער פרייע צייט אויף די גאסען.

יעדע שטונדע ווערט פארצייכענט אן אנדער אומגליק, און אין די לעצטע עטליכע טעג איז דער אומגליק־רעקארד געשטיגען צו א גרויסער צאל.

און צו די פארשידענע יבשה אומגליקען, איז היינטיגע וואך צוגעקו־מען דאס וואסער, וועלכעס האט צוגענומען ארום אונזער שטאדט, דאס לע־בען פון אכט קליינע קינדער, וועלכע האבען זיך געפונען אין די וואסערען צוזאמען מיט זייערע עלטערען, און דערפאר פאדערט זיך ווידער־אמאל צו וואָרענען די עלטערען, וועלכע געהען אין די וואסערען מיט זייערע קינדער, צו זיין מער פארזיכטיג און אכטונג געבען, אז דאס וואסער זאל ניט רויבען די יונגע לעבענס.

עס איז פארשטענדליך, אז ווען עלטערען קומען מיט קינדער זיך באדען, לאזען זיי די קינדער זיצען ביי די וואסער־ברעגען, און אליין געהען זיי אביסעל ווייטער, וואו דאס וואסער איז טיפער. דאס קינד מאכט א פארזוך צו דערגרייכען די עלטערען, ניט וויסענדיג, אז עס טאר אזוי ווייט ניט געהן, און אזוי ארום פאסירט דער אומגליק.

מוזען אבער די עלטערען געדענקען, אז זייערע קינדער וועלכע קענען ניט שווימען, דארפען זיך ניט באדען אין טיפע וואסערען, און אז זיי טארען ניט געלאזען ווערען אין די גרויסע וואסערען, ווען זיי געהען אוועק.

דאס זעלבע קען אויך אויסגעמידען ווערען, ווען אנשטאט די קינ־דער זאלען זיך שפילען אויף די גאסען, זאלען זיי זיך בעסער געפינען אין די "יארדס", וואו זיי זענען זיכערער מיט זייערע לעבענס, פון די פארשי־דענע אויטאמאביל אומגליקען.

פאר די מער פארמעגליכע, איז זיכער וויכטיג צו וויסען, אז עס זענען איצט דא א רייע קעמפס פאר קינדער, וועלכע רעכענען זייער ביליג, און ניבען אכטונג אויף זיי, פונקט ווי די עלטערען. און עס איז זיכער ווערט, אז עס זאל קאסטען עטליכע דאלאר אום צו וויסען, אז דאס קינד געפינט זיך ניט אין די רוישיגע גאסען.

פון דעם וואס עס האט ביז איצט פאסירט, בלויז אין די געצעלטע עטליכע וואָרעמע טעג, דארפען די עלטערען האבען געלערנט א גוטע לעק־ציע, ווי אזוי צו זיין מער פארזיכטיג מיט זייערע קינדער.

מאניטאבא'ס פייערונג

די פראווינץ מאניטאבא פייערט יעצט איר זעכציג יעריגען יובילײ, זינט זי איז געווארען א פראווינץ. און די פייערונג ציט זיך שוין עטליכע וואכען, און וועט פארענדיגט ווערען דעם פופצענטען יולי, דעם טאג ווען די פייערונג וועט דערגרייכען איר פינאל.

לייענען מיר אין דער מאניטאבער פרעסע, ווי אין דער פייערונג באַ־טייליגען זיך די פארשידענע נאציאנאליטעטען, יעדע איינע אויף איר שפראך און לויט איר אופן, און אין דעם אייגענטליך ווערט סימבאָליזירט מאניטאבא'ס גרויסקייט און וואוקס.

מאניטאבא איז היינט צו־טאג א רייכע פראווינץ, פון א ווילדערניש איז זי פארוואנדעלט געווארען אין א פרוכטבארען ישוב פון אגריקולטור און אינדוסטריע. און צו דער אנטוויקלונג האט ניט וועניג בייגעטראגען דער פיאנערישער אימיגראנט, פון די פארשידענסטע פעלקער און די פארשי־דענסטע לענדער.

און ביים דימענטענעם יובילײ מעג עס דערמאנט ווערען, אז די ערד דארטען איז דורכגעאקערט געווארען ניט נאר פונ'ם אנגלא־זאקס, נאר פון זיין פון צענדליגער נאציאנאליטעטען, און יעדער אויף זיין אופן האט בייגע־טראגען זיין טייל, אז מאניטאבא זאל ווערען דאס, וואס זי שטעלט מיט זיך פאר הייגט צו־טאג.

א פאליטיש בריוועל צו דעם „טעלעגראם"

האכנעשעצטע און זעהר פארזיכטיגע "טעלעגראם" רעדאקציע.

שאלאם.

קודם כל בין איך דיר מודיע, אז איר דען זענען אידען דערפאר, ווייל זיי ריידען אידיש. לעבען אויף א אידישען אופן, קריגען זיך אויף אידיש, און זענען צו־טיילט אין פארטייען ווי אידען.

און דעם אמת געוואנט זענען פאראן אלערליי אידען.

פאראן אידען וואס טאנצען אויף ריין פייפעל, קאנסערוואטיווע אידען.

פאראן אויך ליבעראלע אידען, וואס שטימען ניט מיט דיר, און האלטען ווינציג פון דיינע דרשות.

און פאראן ארבייטער אידען.

מיר מיינען אידען וואס ארבייטען שווער צו מאכען א לעבען, און אידען וואס באלאנגען מיט לייב און לעבען, צו דער ארבייטער פארטיי.

און איצט א ראנק דיר פאר דער גר־טער איבערזעצונג פון דעם עדיטאריעל, וועלכען אונזערע אידישע קאנסערוואטיווע פריינט האבען דיר דערלאנגט, און דו האסט עס אזוי געלונגען אפגעפאטאגראַ־פירט און אפגעדרוקט אין דיין צייטונג אויף א זעהר פראמינענטן פלאץ.

דאס איבערצייגט דיר גרויסער הער רעדאקטאר, אז דו האסט אן איינפלוס צווישען אונז אידען, וועלכע טוען זיך אן דעם "בערען־פעלץ" און טאנצען דעם אמאלינען מהרפית טאנץ פאר דיר. כדי ביי דיר נושא חן צו זיין, און צו דער זעלבער צייט דיר געבען מאטעריאל פאר דיין צייטונג.

זיי אבער אויך וויסען, אז מיר אלס א אידישע צייטונג, דארפען אניטירען פאר א אידישען קאנדידאט ניט אויס ראסען־האס, ווי עס טוען דיינע קאנסערוואטיווע קאנדידאטען אין קוויבעק, נאר איינפאך, ווייל מיר האבען דא אידישע פראבלעמען, וועלכע דו וזכסט צו באקעמפען יעדען טאג פון יאר.

מיר אניטירען פאר סעם פעקטאר, ווייל ער איז א איד, און ווייל ער איז א ליבעראל. ער איז זיכער ניט בלויז קיין אידישער קאנדידאט, נאר א פארטיי קאנ־דידאט, און פונקט ווי דו קלייבסט אויס ביי די וואהלען די יעניגע וועלכע זענען דיר צום הארצען, אזוי האבען מיר א רעכט צו אניטירען פאר דעם פאפולערען אודי־שען קאנדידאט, וועלכער האט נושא חן געווען אפילו ביי דיין קאנסערוואטיווען באנער טרעגער.

די אידען וועלכע גרופירען זיך ארום דיין "טשוירטש" פון סענטער וועסט, זע־נען אמת'ע "טשוירטש" אידען. זיי קען שוין קיין "פעקטאר" ניט העלפען, און זיי קענען זיך צו קיין ליבעראלע שטימע ניט צו הערען, דערפאר דארפסטו דיך ניט שרעקען, אז מיר ווילען חס ושלום איינ־פלוסען דיין רעליגיעזען האס צווישען די אי־דען פון טאראנטא.

עס איז אמת אז דיינע לעזער זענען איבערצייגטע פארטיי מענשען, און זיי שטימען ווי דו דיקטירסט זיי, חלוואי וואָל־טען מיר שוין געהאלטען דערביי, אז אונ־זערע ליבעראלען זאלען שטימען ליבעראל, און אז אונזערע ארבייטער, זאלען שטימען ווי ארבייטער.

שטעל דיר פאר, ווערטער הער רע־דאקטאר, ווען די אלע ארבייטער וואס לע־זען דיך יעדען פארנאכט גיבען אזוי א געה ארויס, ניט מיר, ניט דיר, מאנטאג דעם אכט און צוואנציגסטען יולי, און צייכענען זייערע באלאטס פאר די ארבייטער קאנ־דידאטען.

זאג מיר, וואס פאר א פנים וואלסטו געהאט?

צום ביישפיעל, ווען דיינע שווער פארהארעוועטע פאבריק ארבייטער פון איסט און וועסט שטימען אזוי פאר די ארבייטער קאנדידאטען, וואלסטו ניט ארויסגעקומען דעם אנדערען טאג, און גע־שריען אז מען דארף די זעלבע ארבייטער אריינוואָרפען אין וואסער, אדער ארויס־שיקען פון שטאדט.

ווענינ האט דיר וועה געטאן, ווען די ארבייטער רעגיערונג האט איבערגענומען די פיהרערשאפט אין ענגלאנד?

טא צו וואס ריידען ווענען האס, און ווענען אידישקייט, ווען דו דארפסט אכ־טונג געבען, אז דיינע לעזער זעלבסט זאָ־לען ניט פארבלאנדושען פון דרך הישר, ווייל נאכאלעמען געהט דאך די קאנסער־וואטיווען ניט אזוי גלאטיג.

וואס אמבעלאנגט סענטער וועסט, ווילען מיר דיר פארזיכערען, אז יעדער שטימע וואס וועט קענען גענוצט ווערען פאר סעם פעקטאר וועלען מיר אנשטרענ־גען זי צו קריגען, פונקט ווי דו טוסט עס פאר דיינע קאנדידאטען, מיט דיינע מה יפות אידען ארויסגערעכענט.

מיר האבען א רעכט צו שטימען, און מיר פארלאנגען דאס רעכט אויסצונוצען.

מיר פארלייקענען אבער ניט, אז פעקטאר איז א איד, און א ליבעראל.

נאכאמאל א הארצינען דאנק, פאר נעהמען זיך אמאל צו אידישע אינטערע־סען, און אנווייזען ווי אזוי מיר זאלען זיך דא נוהג זיין כמנהג האטעלענראם.

מיט פאליטישען גרוס,

בן מנחם.

צעהן יאר מעטינקייט פון פארלאנ „אמנות"

פון ש. ערנסט (תל אביב).

צעהן יאהר איז א צייט ווען מען קען מאכען א באשטימטען סך־הכל. עס איז כדאי אז מיר זאלען זיך אפשטעלען אויף דעם צעהן יאהריגען יובילעאום פון פארלאג "אמנות", ווייל דאס איז דער איינציגער העברעאישער פארלאג וואס איז נעשאפען געווארען דורך א פרוי, וואס איז מיט לייב און לעבען איבערגעגעבען דער העברעאישער ליטעראטור און פארבונדען מיט ארץ ישראל.

העברעאישע פארלאגען אין אלגעמיין האבען שוין הינטער זיך א געשיכטע פון א פערציג יאהר אן ערך. דער ערשטער פארלאג מיט אן אידראפעאישען פארנעהם איז דער "אחיאסף" פארלאג, וואס האט זיך אויפגעבויט אויפ'ן גרונד פון אקציעס און וואס איהר גייסטיגער פיהרער איז גע־ווען אחד העם. וועגען דעם פארלאג דארף מען קיין סך ניט רעדען, ווייל ער איז באלאנגען מיט לייב און לעבען, צו דער ארבייטער פארטיי.

און איצט א ראנק דיר פאר דער גר־טער איבערזעצונג פון דעם עדיטאריעל, וועלכען אונזערע אידישע קאנסערוואטיווע פריינט האבען דיר דערלאנגט, און דו האסט עס אזוי געלונגען אפגעפאטאגראַ־פירט און אפגעדרוקט אין דיין צייטונג אויף א זעהר פראמינענטן פלאץ.

דאס איבערצייגט דיר גרויסער הער רעדאקטאר, אז דו האסט אן איינפלוס צווישען אונז אידען, וועלכע טוען זיך אן דעם "בערען־פעלץ" און טאנצען דעם אמאלינען מהרפית טאנץ פאר דיר. כדי ביי דיר נושא חן צו זיין, און צו דער זעלבער צייט דיר געבען מאטעריאל פאר דיין צייטונג.

זיי אבער אויך וויסען, אז מיר אלס א אידישע צייטונג, דארפען אניטירען פאר א אידישען קאנדידאט ניט אויס ראסען־האס, ווי עס טוען דיינע קאנסערוואטיווע קאנדידאטען אין קוויבעק, נאר איינפאך, ווייל מיר האבען דא אידישע פראבלעמען, וועלכע דו וזכסט צו באקעמפען יעדען טאג פון יאר.

מיר אניטירען פאר סעם פעקטאר, ווייל ער איז א איד, און ווייל ער איז א ליבעראל. ער איז זיכער ניט בלויז קיין אידישער קאנדידאט, נאר א פארטיי קאנ־דידאט, און פונקט ווי דו קלייבסט אויס ביי די וואהלען די יעניגע וועלכע זענען דיר צום הארצען, אזוי האבען מיר א רעכט צו אניטירען פאר דעם פאפולערען אודי־שען קאנדידאט, וועלכער האט נושא חן געווען אפילו ביי דיין קאנסערוואטיווען באנער טרעגער.

די אידען וועלכע גרופירען זיך ארום דיין "טשוירטש" פון סענטער וועסט, זע־נען אמת'ע "טשוירטש" אידען. זיי קען שוין קיין "פעקטאר" ניט העלפען, און זיי קענען זיך צו קיין ליבעראלע שטימע ניט צו הערען, דערפאר דארפסטו דיך ניט שרעקען, אז מיר ווילען חס ושלום איינ־פלוסען דיין רעליגיעזען האס צווישען די אי־דען פון טאראנטא.

עס איז אמת אז דיינע לעזער זענען איבערצייגטע פארטיי מענשען, און זיי שטימען ווי דו דיקטירסט זיי, חלוואי וואָל־טען מיר שוין געהאלטען דערביי, אז אונ־זערע ליבעראלען זאלען שטימען ליבעראל, און אז אונזערע ארבייטער, זאלען שטימען ווי ארבייטער.

שטעל דיר פאר, ווערטער הער רע־דאקטאר, ווען די אלע ארבייטער וואס לע־זען דיך יעדען פארנאכט גיבען אזוי א געה ארויס, ניט מיר, ניט דיר, מאנטאג דעם אכט און צוואנציגסטען יולי, און צייכענען זייערע באלאטס פאר די ארבייטער קאנ־דידאטען.

זאג מיר, וואס פאר א פנים וואלסטו געהאט?

צום ביישפיעל, ווען דיינע שווער פארהארעוועטע פאבריק ארבייטער פון איסט און וועסט שטימען אזוי פאר די ארבייטער קאנדידאטען, וואלסטו ניט ארויסגעקומען דעם אנדערן טאג, און גע־שריען אז מען דארף די זעלבע ארבייטער אריינוואָרפען אין וואסער, אדער ארויס־שיקען פון שטאדט.

ווענינ האט דיר וועה געטאן, ווען די ארבייטער רעגיערונג האט איבערגענומען די פיהרערשאפט אין ענגלאנד?

טא צו וואס ריידען ווענען האס, און ווענען אידישקייט, ווען דו דארפסט אכ־טונג געבען, אז דיינע לעזער זעלבסט זאָ־לען ניט פארבלאנדושען פון דרך הישר, ווייל נאכאלעמען געהט דאך די קאנסער־וואטיווען ניט אזוי גלאטיג.

וואס אמבעלאנגט סענטער וועסט, ווילען מיר דיר פארזיכערען, אז יעדער שטימע וואס וועט קענען גענוצט ווערען פאר סעם פעקטאר וועלען מיר אנשטרענ־גען זי צו קריגען, פונקט ווי דו טוסט עס פאר דיינע קאנדידאטען, מיט דיינע מה יפות אידען ארויסגערעכענט.

מיר האבען א רעכט צו שטימען, און מיר פארלאנגען דאס רעכט אויסצונוצען.

מיר פארלייקענען אבער ניט, אז פעקטאר איז א איד, און א ליבעראל.

נאכאמאל א הארצינען דאנק, פאר נעהמען זיך אמאל צו אידישע אינטערע־סען, און אנווייזען ווי אזוי מיר זאלען זיך דא נוהג זיין כמנהג האטעלענראם.

מיט פאליטישען גרוס,

בן מנחם.

א פרוי גרינדעט אין ארץ ישראל א באריהמטען ביכער און קונסט פאר־לאג, — א קאפיטעל געשיכטע פון העברעאישע פארלאגען.

צעהן יאר איז ארץ ישראל א באריהמטען ביכער און קונסט פאר־לאג, — א קאפיטעל געשיכטע פון העברעאישע פארלאגען.

קיין אמעריקא, וואו דער באקאנטער העב־רעאיש־אידישער שרייבער י. ד. בערקאָ־וויטש האט געמאכט א שפרונג קיין פוי־לען, און ערשט איצט האט ער ענטגילטיג זיך איינגעבירגען דא אין לאנד, וואו ער האט זיך געשאפען א שטענדיגען קאנטי־נענט לעזער.

נאָכ'ן שטיבער פארלאג פארנעהמט דער סאמע אויבען אן דער "אמנות" פאר־לאג, וועלכער האט אויך ווי דער פריהער דיגער דורכגעמאכט וואנדער־סטאנציעס איבער פארשידענע לענדער. אויפגעקומען אין מאסקווע האט ער זיך אָנגעהויבען ענטוויקלען אין דייטשלאנד, און דארט זענען עס טאקע ארויס די שעהנע ביכער ווי א. דזיאנאוו'ס "ספר הבריחה והחידוד" (אידישע ווייצען) און דער בוך פאר יוגענד "ספורי הברון" איש מינכהויזען" אין דער שעהנער איבערזעצונג פון דר. פייערשטיין. אָבער דער גרעסטער אויס־בליה פון פארלאג איז אין ארץ ישראל. דאָ לאָזט דער פארלאג אלע צוויי וואָכען ארויס ניי ביכער. אלע מיט נקודות וואס זיינען באשטימט פאר קינדער און יוגענד. איצט האט דער פארלאג נאך פארבריישערט זיין טעטיגקייט און צו־זאמען מיט'ן קרן הקיימת ניט ער ארויס מאָנאָגראפיעס וועגען טרוימער און קעמ־פער אין ארץ ישראל, און אויך וועגען די אידישע שטעדט און קאָלאָניעס.

די גרינדערין און אָנפיהרערין פון פארלאגנע איז פרוי שושנה פערסיץ די באַ־ליעבטסטע און פאָפּולערסטע פרוי אין ארץ ישראל. איך בין ניט געגוג זיכער צו תל אביב אליין ווייסט ווי אפצושאצען אין גאנצען דאס אלץ וואס די פלייסיגע און אומערמידליכע פרוי טהוט אויף פאר דער שטאדט. איהר פלייס און אומאויפ־הערליכע זאָרג בשלמות דורכצופיהרען איהר אונטערנעמונגען אריבער אין באמת צו באוואונדערען. פון דער נאָהענטען איז כמעט אומעגליך צו זעהן אָט די פרוי אין איהר אמת'ע ליכט, בפרט נאָך ווען דאס ליכט רייסט ניט די אויגען. אָבער דער ווייטיגער בעאבאכטער וועט צלייך דערזעהן מיר האבען דאָ פאר זיך אן אויסערגע־וועהנליכע פרוי, וואס האט ארויפגענומען אויף זיך אזא שווערען יאָך, וואס צעהן פרויען אפילו וואָלטען ניט געקענט דער טראגען.

פרוי פערסיץ איז די טאכטער פון באקאנטען ציוניסטישען עסקן הלל זלאַ־טאפאלסקי און די אלמנה פון יוסף פער־סיץ. נאָך איידער זי האט זיך באזעצט אין לאנד, האט זי זיך פארמאסטען מיט גאָר גרויסע קולטורעלע פעלנער, וועלכע זי אליין האט גענומען דורכפיהרען מיט אויי־גענע מיטלען און איינענער מיה. זי האט געשאפען דעם פארלאג "אמנות" און זיך אינגאנצען איבערגעגעבען צום פארלאגס טעטיגקייט.

זעלטען ווען האט א אידישער פאר־לעגער זיך באצויגען צו זיין פארלאגס־טעטיגקייט מיט אזא פייערליכקייט ווי פרוי פערסיץ באציהט זיך צו איהר פאר־לעגערישע טעטיגקייט. א דאנק דיעזע איבערגעבענקייט האט זי שוין ביז היינט געגעבען דער אידישער יוגענד און ארץ ישראל א גרויסארטיגע ביבליאטעק פון קלאסישער ליטעראטור אויף כל'ערליי גע־ביעטען און זעהר א שעהנער הערעאר־שער איבערזעצונג. ווי ווייט וויכטיג עס איז יעדער בוך וואס דערשיינט אין דעם פארלאג קען איך אלס ביבליאטעקער ביבליא־טעק דער תל אביב'ער שטאדטישער ביבליא־טעק ,ערות אגנן, אז די שול יוגענד וואהרט מיט א גרויסען אומערדולד פון חודש ביז חודש אויף דעם נייעם שעהנעם בוך פון פארלאג "אמנות". און ווי נאָר די דריי עקזעמפליארען וואס די פרוי פערסיץ שיקט אונז אין דער ביבליאטעק, קומען אָן ווערען זיי צוכאפּט און צו־שלונגען פון די יונגע אידישע לעזער. — אָבער מיט דעם אליין באגרענעצט זיך נאָך ניט די ארבייט פון פרוי פערסיץ. איהר עגערעניע ווערט נאָך דערמיט ניט אויס־געשעפּט. זי איז אויסגעווארהלט געווארען אין דער שטאדט פארוואלטונג פון תל אביב און פארנעהמט דארט דעם הויפּט פּאָסטען אין דער ביבליאָטעק־אפּטיילונג.